

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ ДУМКИ В МЕНЕДЖМЕНТІ, ГАЛУЗЯХ СПОРТУ, ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

*Тези доповідей
III Міжнародної студентської наукової конференції
(26-27 вересня 2024 року, м. Львів)*

*За загальною редакцією
Наталії ПАВЛЕНЧИК*

Львів -2024

УДК 355.48(477)

ЯКІСНА ОСВІТА ЯК РУШІЙНА СИЛА МАЙБУТНЬОГО ПІСЛЯВОЄННОЇ УКРАЇНИ

Валерія ГУДКОВА

студентка

Науковий керівник – **Андрій ШИНКОВИЧ**

канд.екон.наук, доцент

Київський національний торгово-економічний університет (Україна)

Беззаперечним є твердження, що якісна освіта поповнює ринок праці кваліфікованими фахівцями. В умовах визвольної війни України проти російської агресії на ринку праці утворився дефіцит трудових ресурсів, адже значна частина фахівців воює, а інша частина залишила Україну й поповнила дефіцит трудових ресурсів країн ЄС. Якщо сьогодні економіка України потребує професійних кадрів, щоб вистояти й фінансувати витрати на визвольну боротьбу, то наступний найбільший виклик для нашої держави постане після перемоги України, адже відбудова всіх сфер життєдіяльності країни - це справа масштабна. Виникає питання: яких фахівців потребуватиме повоєнне відновлення України і які першочергові завдання системи освіти є вже сьогодні.

Сучасна система освіти в Україні досить різнопланова, доступна для всіх охочих навчатися. Існують різні форми навчання, різноманітні програми тощо. Але звісно є моменти, які заслуговують на більш ретельне вивчення та покращення, адже зараз наша країна стикнулася з величезним викликом, який неможливо ігнорувати й не брати до уваги – війною. Вона впливає на освіту сьогодні, її вплив і наслідки ми відчуватимемо ще багато десятиріч, і саме перед сьогоднішнім наступним поколіннями молоді, студентів, учнів постане завдання відновлювати й підіймати з руїн нашу країну.

Звісно, як і в будь-якій сфері, так і в системі освіти є певні позитивні й негативні моменти. Військовий стан, епідемія ковіду не зруйнували нашу систему освіти, а зцілили її. Завдяки цим викликам ми відкрили для себе нові

варіанти організації освітнього процесу, наприклад онлайн або сидячи в бомбосховищі.

До успішних змін у сфері освіти можна віднести:

1. Реформи та диджиталізація. Упродовж останніх років в освітній системі в Україні відбулася низка реформ, спрямованих на покращення якості освіти, модернізацію навчальних програм і підвищення рівня викладання. Упровадження дистанційного навчання й онлайн-платформ зробили освіту доступнішою для учнів, особливо під час пандемії та під час війни.

2. Нова українська школа (НУШ). Фокусується на особистісно-орієнтованому підході до навчання, розвитку критичного мислення та практичних навичок в учнів.

3. Міжнародне визнання. Українські студенти й науковці беруть участь у міжнародних конкурсах і проєктах, здобуваючи визнання на світовій арені. Також загальновідомий та підтверджений роками факт – українських науковців/спеціалістів завжди високо цінували в інших країнах.

4. Умотивовані та віддані викладачі/учителі. Незважаючи на всі складнощі та перепони, з якими стикаються в наш час працівники сфери освіти, вони продовжують робити свій неоціненний внесок у виховання й навчання майбутніх поколінь спеціалістів усіх сфер.

Як зазначає кандидат економічних наук І.Я.Мартинюк І. А. навіть у часі воєнного стану, коли умови здійснення освітнього процесу є стресовими, екстремальними, студентська молодь незалежно від етапу навчання, статі, місця переважного перебування - в Україні (на вільній від окупанта території) чи закордоном, переважно здатна підтримувати власну навчальну діяльність на звичному рівні, частина - навіть покращувати її якість, мобілізувавши внутрішні ресурси.

Водночас близько чверті здобувачів, котрі відзначають зниження якості свого навчання, потребують окремої уваги науково-педагогічних працівників

у плані підбору індивідуальних методів і засобів освітньої діяльності, психологічної підтримки особистості [1].

Щодо негативних явищ можна відзначити:

1. Низька заробітна плата педагогів. Незважаючи на важливість професії, учителі в Україні отримують низькі зарплати, соціально не захищені, що призводить до браку мотивації та кадрів.

2. Недостатнє фінансування: Багато шкіл і університетів страждають від нестачі фінансування, що впливає на якість освіти, матеріально-технічну базу й можливості для проведення досліджень.

3. Нерівний доступ до якісної освіти. У сільських районах і в тих регіонах які наближені до зони бойових дій, доступ до якісної освіти часто обмежений, що створює нерівність у можливостях для дітей.

4. Відсутність залучення до командної роботи. На жаль, освітній процес в Україні не передбачає залучення до командної роботи, що могло б сприяти кращій соціалізації учнів і формуванню навичок комунікації. Також свій вплив має і дистанційний формат навчання.

Міністр освіти України Оксен Лісовий висловив думку про те, що дистанційне навчання, на жаль, не завжди забезпечує відповідну якість. І це доведено не лише досвідом України, але й досвідом багатьох країн, які пройшли через ковідний період і сьогодні аналізують його наслідки. Україна також взяла участь у міжнародному дослідженні PISA, зробивши це прямо під час активної фази війни, і ми бачимо у загальній динаміці падіння опанування навичок учнями. Падіння відбулося в багатьох країнах, що брали участь в дослідженні, ми – частина цього негативного тренду. У нашому випадку на падіння продовжує впливати війна й неможливість вивести всіх дітей в офлайн [2].

Висновки. Після війни, Україні будуть потрібні кваліфіковані, умотивовані й ініціативні фахівці, які зможуть відновити зруйноване. Для них потрібно створити умови, за яких вони хотітимуть залишитись і допомогти Україні стати могутньою, вільною європейською державою.

Вважаємо, що більше уваги потрібно приділити вивченню іноземних мов, адже Україна не змінює свій вектор і впевнено рухається до Європейської спільноти.

Потрібно впровадити вигідні умови для залучення інвесторів. Повоєнна відбудова потребуватиме інвестицій, тому нам потрібно навчитися співпрацювати зі світом, бути готовими просити й приймати допомогу.

Також усередині країни на законодавчому рівні треба приділяти максимально можливу увагу фінансуванню шкіл і вишів, забезпечити гідну заробітну плату та соціальні гарантії для вчителів та викладачів.

Однозначно потрібні будуть зміни щодо форми навчання. Як показала практика, онлайн це зручно, безпечно, зручніше з точки зору логістики, але мінусів усе-таки більше.

Найважливіше, на нашу думку – це на всіх рівнях системи освіти зафіксувати й закарбувати: вивчення історії України та української мови, повага до мови й історії і їх знання – це те, без чого країна не може відбутися як незалежна та самостійна держава. Починаючи з дитячого садочка, далі в школах, вишах, на всіх рівнях діяльності й управління саме знання рідної мови та історії – це та основа, яку мають знати всі, що не підлягає обговоренню.

Саме зараз, як ніколи, важливо об'єднати наші зусилля щодо захисту й відновлення країни. Звісно, це важко робити в умовах війни, але я вірю що ми переможемо, і саме зараз настав той час, коли ми можемо підготувати підґрунтя, накопичити ресурси, підготувати цілу наукову та освітянську армію вмотивованих і досвідчених спеціалістів для відновлення України.

Список використаних джерел:

1. Мартинюк І. А. Якість освіти в умовах війни очима студентів. URL: <http://surl.li/eudajd>
2. Лісовий О. Коли ми навчались у школі, було більш зрозуміліше як онлайн освіта впливає на дітей. URL: <http://surl.li/ijdzta>